

Житие на свети Спиридон, епископ Тримитутски

Свети Спиридон бил един от великите светители и чудотворци на IV век. Той се родил на остров Кипър от прости родители и сам, както съобщава неговият житиеписец, бил винаги прост по нрав, смирен по сърце и благ по живот. От детинство бил овчар. Като станал пълнолетен, той се оженил, но скоро овдовял и започнал да употребява целия си имот за помагане на ближните, които обичал искрено, както заповядал Господ: хранил бедни и сираци, приемал радушно странници.

Господ му помагал в неговите добри дела, като му дарувал сила по чудесен начин да изцелява болните.

В царуването на император Константин Спиридон бил поставен епископ в гр. Тримитунт, на остров Кипър.

Скоро Спиридон се прославил с чудотворната си дарба. Постоянно при него идвали болни за помощ и изцеление; царете му оказвали почит, но всичко това не подействало върху смиреното сърце на светителя. Той знаел, че земната слава е нищожна. Да угоди на Бога било винаги негова единствена грижа. И в епископския си сан той запазил своите прости обичаи: избягвал всякакъв разкош, продължавал да се занимава със земеделие и сам заедно с жътварите жънал своите ниви; във всяко време бил достъпен за бедните, като употребявал за подпомагане всичко, което имал - давал помощи и съвети, поучавал с прости думи, пълни с любов и божествена мъдрост. Всички нещастни отивали при св. епископ с твърда надежда, че непременно ще намерят у него съчувствие и помощ.

Във време на Спиридоновото светителство веднъж на острова настанала голяма суша, от която изсъхнали всички плодове и посеви, и настъпил голям глад. Жителите прибегнали до молитвите на епископа, и на другата година се получило чудно плодородие и изобилие на всичко. Но след няколко години гладът пак довел до отчаяние бедните жители на острова. Някои от богатите пък се радвали, понеже по време на плодородието събрали грамадни запаси и сега могли да се надяват да ги продават на по-изгодна цена. Един богат търговец закупил от друга страна голямо количество жито. Когато корабите му пристигнали, той заповядал да сипят всичко в хамбарите му, за да продава по-скъпо, когато гладът се усили. Това време скоро настъпило. Търговецът получавал големи печалби, но не искал с нищо да помогне на бедните си съграждани. Един бедняк дошъл при него и настойчиво молел за малко жито, за да не умре от глад със семейството си. Той му отказал немилостиво. Нещастният дошъл при св. Спиридон и със сълзи му разказал за крайната си сиромашия. "Не плачи - казал светителят, който имал пророчески дар, - защото тъй говори Дух Свети: утре твоята къща ще се напълни с храна, а богатият ще те моли и ще ти предлага пшеница даром". В същата нощ буря с проливен дъжд разрушила хамбарите на богатия търговец и водите, като се разлели, разнесли неговите огромни запаси. Търговецът в отчаяние молел жителите на града да му помогнат да спаси поне част от имуществото и като срещнал бедняка, комуто отказал да помогне, молел го да вземе толкова, колкото му е нужно. Той разбрал, че бедствието му е пратено от Господа като наказание за жестокосърдечието му.

Просветен от Светия Дух, Спиридон узнавал тайните помисли и прегрешения на хората. Такава прозорливост му помагала да поучава чрез чувства на любов и милосърдие към ближните.

Свети Спиридон взел участие в Първия Вселенски събор (325 г.), свикан в Никея за осъждане лъжливото учение на Арий. Някои епископи, знаейки, че Спиридон не е изучавал науки, се стараели да го отклоняват от прения с привържениците на Арий, понеже се бояли, че няма да съумее да защити и обясни истинското учение. Но Спиридон имал това, което не може да даде земната мъдрост: той имал твърда и жива вяра. В него действал Св. Дух, Който учи на всяка истина и затова неговите прости думи силно действали на Ариевите привърженици. Те разбрали истината и се отричали от заблуденията си. В думите на Спиридон те чувствали непреодолима сила, с която не могли да се борят.

Веднъж император Констанций, син на Константин Велики, бидейки болен, видял насън, че Спиридон може да го изцери. Той го повикал, и действително Господ изцерил царя чрез молитвите на светия епископ. Констанций поискал богато да го награди и му предлагал много пари, но светителят се отказал от даровете и казал на царя: „Коего направих за тебе, направих го от любов; от любов към тебе преплувах морето и предприех труден и далечен път; а ти за моята любов искаш да ми заплатиш с пари, които са извор на всякакво зло и вражда“. Но царят настоявал и тогава Спиридон, като взел от него парите, веднага ги раздал на бедните. Той много говорил на царя за неговите задължения, убеждавал го да помни благостта и милостта Божия, да бъде добър и милосърден към поданиците си, да вниква в техните нужди и да изпълнява справедливите им просби.

Спиридон забелязал веднъж в ученика си желание за земно богатство и му казал: „Какво ти все за суетно мислиш като желаеш земно богатство, ниви и лозя? Всичко това няма истинска цена и измамва човека, като привлича неговите мисли и желания. Можем ли ние да мислим за това, когато знаем, че на небесата имаме нетленно богатство, дом неръкотворен? Търси онова богатство, което никой няма да ти отнеме, което няма да мине от тебе у друг, но вечно ще принадлежи на тебе, щом веднъж го придобиеш!“

Прославен чрез много чудеса, които били знакове на проявената към него Божия милост, св. Спиридон остарял. Веднъж като жънел своята нива, почувствал се недобре и казал на жътварите, че му е дошло времето да замине при Господа. След няколко дни, като дал съвети на окръжаващите го да обичат Бога и ближния, той предал Богу чистата си душа около 350 г. Погребали го в Тримитунт. На гроба му, към който вярващите пристъпвали с благоговение, се извършвали много чудеса. Светите му мощи били пренесени в Цариград към средата на VII век, а към времето на турското завоевание на Цариград те били пренесени в Керкира (остров Корфу), където са запазени и досега в нетление.

© *Жития на светиите*. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).